

ประโยค ป.ธ. ๓
 แปล มคอ.เป็นไทย
 สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๙

แปล โดยพยัญชนะ

๑. สตุถา เตสํ สทฺทํ สุตฺวา ก็ อิทฺนฺติ ปุจฺฉิตฺวา อิทฺนฺนามาติ อาโรจิตฺ น
 ภิกฺขเว อีโต ปฏฺฐาย ภิกฺขุณา นาม เอวํ กตฺตพฺพํ โย กโรติ อิทฺนฺนาม อापฺชฺชตีติ
 ปหารทานสิกฺขาปทํ ปณฺญาเปตฺวา ภิกฺขเว ภิกฺขุณา นาม ยถา อหํ ตเถว อญฺเฌปี
 ทนฺทสฺส ตสนฺนฺติ มจฺจุโน ภายนฺตีติ ฌตฺวา ปโร น ปหริตฺพุโฬ น ฌาตฺตพฺพโพิติ วุตฺวา
 อนุสนฺธี ฌนฺตฺวา ฌมฺมํ เทสนฺโต อิมํ คาถมาท

สพฺเพ ตสนฺนฺติ ทนฺทสฺส   สพฺเพ ภายนฺติ มจฺจุโน
 อตฺตานํ อุปฺมํ กตฺวา   น ทนฺเยย น ฌาตฺเยติ ฯ

ตตฺถ สพฺเพ ตสนฺนฺตีติ สพฺเพปิ สตุตฺตา อตฺตนิ ทนฺทา ปตฺนฺเต ตสฺส ทนฺทสฺส
 ตสนฺนฺติ ฯ มจฺจุโนติ มรณฺสฺสาปี ภายนฺตฺยเอว ฯ อิมิสฺสา จ เทสฺนํ พฺยญฺชนํ นิรวสฺสํ
 อตฺถ โปน สฺวาเสโส ฯ ยถา ทิ รณฺญา สพฺเพ สนฺนิปตฺนฺตฺติ เภริยา จาราปีตฺยา
 วาชมทามตฺเต จเปตฺวา เสสา สนฺนิปตฺนฺติ เอวเมว สพฺเพ ตสนฺนฺตีติ วุตฺเตปิ หตฺถาชาเนยฺโย
 อสฺสาชาเนยฺโย อุสฺสาชาเนยฺโย ชีณาสโวติ อิมํ จตฺตารो จเปตฺวา อวเสสา ตสนฺนฺตีติ
 เวทิตฺพุพา ฯ อิมิสฺสํ ทิ ชีณาสโว สกฺกายทฺธิฏฺฐิยา ปหฺินตฺตา อมรณฺกสฺตตํ อปฺสฺสนฺโต
 น ภายฺติ อิตฺเร ตโย สกฺกายทฺธิฏฺฐิยา พฺลวตฺตา อตฺตโน ปฏฺธิปฺกฺขมฺมํ สตฺตํ อปฺสฺสนฺตา
 น ภายนฺติ ฯ น ทนฺเยย น ฌาตฺเยติ ยถา อหํ เอวํ อญฺเฌปี สตุตฺตาติ น ปรี ทนฺเยย
 น ทนฺเยยฺยาติ อตฺถ โปน (ฌมฺมปทฺฐจกถาย ปณฺจโม ภาโค/หน้า ๔๔ - ๔๕)

แปล โดยอรรถ

๒. อถ โส สามณโร วุฑฒิมนุวาย ปริปกุณิหุริโย อนภิริติยา ปีพีโต อนภิริตี
 วิโนเทตุ อสกุโกนโต พรุพทเกสนโซ กิลิฏฐนิวาสนปรารุปโน กสฺสจิจิ อนาโรเจตฺวา
 ปตฺตจิวรมาทาย เอกโก ว มาตุ ฆรํ อคมาสิ ฯ อุปาสิกา ปุตฺตํ ทิสฺวา วนฺทิตฺวา อาห
 ตาต ตวํ ปุพฺเพ อาจริยุปฺชฌาเยหิ วา ทหรสามณเรหิ วา สหฺธิ อีธาคจฺฉลสิ กสฺมา
 เอกโกวาลิ อชฺช อาคโตติ ฯ โส อุกฺกณฺจิตฺถาวํ อโรเจสิ ฯ สหฺธา อุปาสิกา นานปฺปการณ
 ฆราวาเส อาทีนํ ทสฺเสตฺวา ปุตฺตํ โอวทมานาปิ สณฺณปาเปตุ อสกุโกนฺตี อปฺเปวนาม
 อตฺตโน ฌมฺมตายปิ สลฺลกุเขยฺยาติ อนฺนุโยเชตฺวา ติฏฺฐ ตาต ยาว เต ยาคฺกุภตฺตํ
 สมนฺปาเทมิ ยาคุํ ปิวิตฺวา กตฺถตฺตกิจฺจสฺส เต มนฺปาเน วตฺถานิ นีหริตฺวา ทสฺสามีติ วตฺวา
 อาสนํ ปณฺณปาเปตฺวา ว อทาสิ ฯ นิสฺสีหิ สามณโร ฯ อุปาสิกา มฺหุตฺเตเนว ยาคฺชชฺชกํ
 สมนฺปาเทตฺวา อทาสิ ฯ อถ สา ภตฺตํ สมนฺปาเทสฺสามีติ อวิหฺวเร นิสฺสินฺหา ตณฺนุเล ไชวติ ฯ
 ตสฺมี สมเย สา ยกุชฺชินิ กทํ นุ โข สามณโร กจฺจิจิ ภิกฺขาทารํ ลภติ โนติ อวชฺชมานา
 ตสฺส วิพฺภมิตฺถกามตฺตาย นิสฺสินฺนาวํ ฌตฺวา มา เทว โข เม เทวตานํ อนฺตเร ลชฺชํ
 อุปฺปาเทยฺย คจฺฉามิสฺส วิพฺภมเน อนฺตรายํ กริสฺสามีติ อาคณฺตฺวา ตสฺส สรีเร อธิมฺจฺจิตฺวา
 คีวํ ปริวตฺเตตฺวา ภูมียํ ปาเตสิ ฯ โส อุกฺขีหิ ปริวตฺเตหิ เขเพน ปคฺคฆรณฺเตน ภูมียํ
 วิปฺสนฺหิ ฯ (ฌมฺมปทฺฐกถาย สตฺตโม ภาโค/หน้า ๑๔๙ - ๑๕๐)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๔ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. พระศาสดา ทรงสดับแล้ว ซึ่งเสียง ของภิกษุ ท. เหล่านั้น ตรัสถามแล้วว่า อ.เหตุนี้ อะไร ดังนี้ ครั้นเมื่อคำว่า อ.เหตุ ชื่อนี้ ดังนี้ อันภิกษุ ท. เหล่านั้น กราบทูลแล้ว ตรัสแล้วว่า ดูก่อน ภิกษุ ท. อ.กรรม อย่างนี้ ชื่ออันภิกษุไม่พึงกระทำ จำเดิมแต่กาลนี้ อ.ภิกษุใด ย่อมกระทำ อ.ภิกษุนั้น ย่อมต้องวิตีกกมนะชื่อนี้ ดังนี้ ทรงบัญญัติแล้ว ซึ่งปหารทานสิกขาบท ตรัสแล้วว่า ดูก่อนภิกษุ ท. อ.สัตว์อื่น อันภิกษุรู้แล้วว่า อ.เรา ย่อมสะดุ้ง ต่ออาชญา ย่อมกลัวต่อความตาย ฉนั้นใด อ.สัตว์ ท. แม้เหล่าอื่น ย่อมสะดุ้ง ต่ออาชญา ย่อมกลัวต่อความตาย ฉนั้นนั้นนั้นเทียว* ดังนี้ ไม่พึงประหาร ไม่พึงยังบุคคลอื่นให้ฆ่า ดังนี้ เมื่อทรงสืบต่ออนุสนธิแสดงซึ่งธรรม ตรัสแล้วซึ่ง พระคาถานี้ว่า

อ.สัตว์ ท. ทั้งปวง ย่อมสะดุ้งต่ออาชญา อ.สัตว์ ท. ทั้งปวง
 ย่อมกลัวต่อความตาย อ.บุคคล กระทำแล้ว ซึ่งตนให้เป็น
 เครื่องเบียด ไม่พึงฆ่า ไม่พึงยังบุคคลอื่นให้ฆ่า ดังนี้ ฯ

อ.อรรถว่า อ.สัตว์ ท. ทั้งปวง ครั้นเมื่ออาชญา ตกไปอยู่ในตน ย่อมสะดุ้ง ต่ออาชญานั้น ดังนี้ แห่ง - ในบท ท. เหล่านี้หนา - ทมวดสองแห่งบทว่า สพฺเพ ตสฺนติ ดังนี้ ฯ อ.อรรถว่า ย่อมกลัว แม้ต่อความตายนั้นเทียว ดังนี้ แห่งบทว่า มจฺจุโน ดังนี้ ฯ ก็ อ.พยัญชนะ แห่งพระเทศนานี้เป็นคำมีส่วนเหลือลงออกแล้ว ย่อมเป็น ส่วนว่า อ.เนื้อความ เป็นไปกับด้วย ส่วนเหลือลง ย่อมเป็น ฯ เหมือนอย่างว่า ครั้นเมื่อกลอง อันพระราชา ยังราชบุรุษ ท.ให้เทียวไปแล้ว มีอันให้รู้ว่า อ.ชน ท. ทั้งปวง จงประชุมกัน ดังนี้ เป็นเหตุ อ.ชน ท. ผู้เหลือ เว้นซึ่งพระราชา และมหาอำมาตย์ ท. ย่อมประชุมกัน ฉนั้นใด ครั้นเมื่อพระดำรัสว่า อ.สัตว์ ท. ทั้งปวง ย่อมสะดุ้ง ดังนี้ อันพระผู้มีพระภาคเจ้า แม้ตรัสแล้ว อ.สัตว์ ท. ผู้เหลือลง เว้นซึ่งสัตว์และบุคคลผู้วิเศษ ท. สี่ เหล่านี้

* สัททนิตีสุตตมาลา ฉบับแปล หน้า ๕๒๒. สัตว์ทั้งปวง ย่อมสะดุ้ง จากอาชญา ย่อมกลัวจากความตาย.

คือ อ.ช้างผู้อาชาไนย อ.ม้าผู้อาชาไนย อ.โคผู้อาชาไนย อ.พระชินาสพ อันบัณฑิต
 พึงทราบว่าย่อมสะดุ้ง ดังนี้ ฉนั้นนั้นนั้นเทียว ๆ จริงอยู่ อ.-ในสัตว์บุคคลผู้วิเศษ ท. เหล่านี้หนา-
 พระชินาสพ ไม่เห็นอยู่ ซึ่งสัตว์ผู้จะไม่ตาย ชื่อว่าย่อมไม่กลัว เพราะความที่แห่งสักกายทิฏฐิ
 เป็นธรรมชาติอันตนละได้แล้ว อ.สัตว์ผู้วิเศษ ท. สาม นอกนี้ ไม่เห็นอยู่ ซึ่งสัตว์ผู้เป็นข้าศึก
 ต่อตน เป็นแล้ว เพราะความที่แห่งสักกายทิฏฐิเป็นธรรมชาติมีกำลัง ชื่อว่าย่อมไม่กลัว ๆ
 อ.อรรถว่า อ.บุคคล รู้แล้วว่า อ.เรา ย่อมสะดุ้งต่ออาชญา ย่อมกลัว ต่อความตาย ฉนั้นใด
 อ.สัตว์ ท. แม้เหล่าอื่น ย่อมสะดุ้ง ต่ออาชญา ย่อมกลัว ต่อความตาย ฉนั้นนั้น ดังนี้ ไม่พึงฆ่า
 ไม่พึงยังบุคคลอื่นให้ฆ่า ซึ่งสัตว์อื่น ดังนี้ แห่งบาทแห่งพระคาถาว่า น ทนุญย น ฆาตเย ดังนี้ ๆ

แปล โดยอรรถ

๒. ครั้นสามเถรนั้นเจริญวัย มีอินทรีย์แก่กล้า ถูกความไม่ยินดียิ่งบีบคั้น เมื่อไม่อาจจะ
 บรรเทาความไม่ยินดียิ่งลงได้ จึงปล่อยผมรุ่มร่ามและเล็บไว้วาว มีผ้าถุงและผ้าห่มเศร้าหมอง
 ไม่บอกแก่ใคร ๆ ถือบาตรจีวร เพียงรูปเดียว ได้ไปเรือนของโยมมารดาแล้ว ๆ อุบาสิกาเห็นบุตร
 แล้วไหว้ กล่าวว่ พ่อ แต่ก่อน พ่อมาที่นี้พร้อมกับอุปัชฌาย์และอาจารย์ หรือพร้อมกับภิกษุหนุ่ม
 และสามเณร เพราะเหตุไร ในวันนี้ พ่อจึงมารูปเดียวเล่า ๆ เธอบอกถึงความเบื่อหน่ายแล้ว ๆ
 อุบาสิกาผู้มีศรัทธา แม้แสดงโทษในฆราวาสโดยประการต่าง ๆ ตักเตือนบุตรอยู่ ก็ไม่อาจให้เธอ
 ยินยอมได้ (แต่) ก็ไม่เสือกไล่ไปเสีย ด้วยคิดว่า ถึงอย่างไร เธอพึงกำหนดได้ แม้ตามธรรมดา
 ของตน กล่าวว่ พ่อ โปรดรออยู่จนกว่าฉันจะจัดยาคุและภัตตเพื่อพ่อเสร็จ ฉนั้นจักนำผ้าที่ชื่นชอบ
 มาถวาย แก่พ่อผู้ตั้งยาคุกระทำภัตกิจแล้ว แล้วได้ปูลาดอาสนะถวาย ๆ สามเณรนั่งแล้ว ๆ
 อุบาสิกาจัดแจงยาคุและของขบฉันเสร็จโดยครู่เดียวเท่านั้น ได้ถวายแล้ว ๆ ลำดับนั้น อุบาสิกา
 นั้นคิดว่า เราจัดแจงภัต นั่งลงในที่ไม่ไกล ชาวข้าวอยู่ ๆ สมัยนั้น นางยักษิณีนั้นใคร่ครวญอยู่ว่า
 สามเณรอยู่ไหนหนอแล เธอได้ภิกษาหาร หรือยังไม่ได้ ทราบว่าเธอนั่งอยู่แล้ว เพราะความเป็น
 ผู้ใคร่จะสึก จึงคิดว่า ก็เธออย่าพึงยังความละอายให้เกิดขึ้นแก่เรา ในระหว่างเวทดาทั้งหลายเลย
 เราจะไป จักกระทำอันตรายในการสึกของเธอ ดังนี้แล้ว จึงมาเข้าสิงในสรีระของสามเณรนั้น
 บิดคอให้ล้มลงเหนือแผ่นดิน ๆ เธอมีตาเหลือก มีน้ำลายไหล ดิ้นอยู่ที่แผ่นดินแล้ว ๆ

พระธรรมรัตนดิลก จิตตคุตโต วัดสุทัศนเทพวราราม

เจสย.

สนามหลวงแผนกบาลี

ตรวจแก้.